

Andragoški center Republike Slovenije

Slovene Adult Education Centre

NOVIČKE

APRIL 1996/4

▲ DOMA IN V SVETU ● Ne prezrite.. ● Nadpovprečne dosežke je treba nagraditi ● Končali smo usposabljanje učiteljev za uresničevanje programov UŽU ● Prilagoditev programa UŽU za odrasle s posebnimi potrebami ● Premislek o izobraževanju odraslih in razvoju ● Področna kurikularna komisija za izobraževanje odraslih ▲ KOTIČEK JE VAŠ ● Učinkovita raba energije v gospodinjstvih ▲ POSVETI, KONFERENCE ● Kakovost preduniverzitetnega izobraževanja ● Vloga nevladnih izobraževalnih organizacij pri oblikovanju politične in pravne kulture odraslih ● Etnične nevladne organizacije v večkulturnih družbah ● Druga svetovna konferenca o vseživljenskem učenju ● Prireditve v evropskem letu vseživljenskega učenja ▲ PRIPRAVLJAMO ● Vabilo na petkovo srečanje ● Vabilo udeležencem izobraževanja iz NLP-ja ● Posvet o visokošolskem izobraževanju odraslih ● Dnevi slovenskega izobraževanja 1996 ▲ PONUJAJO VAM ● Novi publikaciji ▲ NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

Izdajatelj: Andragoški center Slovenije, Urednik: Peter Monetti

PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

Novičke so skupni informativni bilten za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo zboljšati obveščenost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.

- Uporabniki in naročniki Novičk so lahko posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvenih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljnih organizacijah).
- Z vsebinsko zasnovo predvidevamo, da bomo v Novičkah objavljali tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:
  - opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
  - razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
  - sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnosti;
  - podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
  - sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
  - novosti v upravljanju in zakonodaji;
  - statistične podatke;
  - mnenja, stališča in predloge;
  - podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
  - podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
  - prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnega in drugega gradiva ter novosti s knjižnega trga;
  - novosti iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.
- V Novičkah bomo objavljali kratke, jedrnate, objektivne in nepristranske informacije.
- Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 10. v mesecu. Za stike s tujino izdamo Novičke trikrat na leto v angleškem jeziku.
- Uporabniki prejemajo Novičke brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.
- Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS. Odgovorni osebi: mag. Vida A. Mohorčič Špolar - vodja Informacijskega središča, in Peter Monetti - urednik Novičk.
- Naslov uredništva je: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana, telefon: 061 446 482, faks: 061 445 881, elektronska pošta:

X.400: S=SAEC;OU=GUEST;PRMD=AC;ADMID=MAIL;C=SI
RFC-822: saec@ guest.arnes.si
DECnet: STENAR::LJACRS

DOMA IN V SVETU

Ne prezrite...

Bralke in bralce Novičk opozarjamo na razpis nagrad Republike Slovenije na področju šolstva, ki bo objavljen v Uradnem listu 10. maja in v Šolskih razgledih 13. maja.

Študijski krožki Nadpovprečne dosežke je treba nagraditi

Študijski krožki so zaživeli po vsej Sloveniji; to nas navdaja z navdušenjem in delovnim zanosom. Sto krožkov deluje po različnih krajih, od tega jih je deset že končalo delovati, to pa je že čas, ko se ugotavlja tudi uspešnost krožka in možnost za pridobitev tretjega dela denarja.

Ta del je mogoče pridobiti po predložitvi obrazca ACSŠK/8. Pomembno je, da skupaj z obrazcem predložite vsa dokazila, ki po vašem mnenju kažejo, da je krožek upravičen do dodatka za uspešno delo. Pri ocenjevanju se upoštevajo:

- trajanje krožka,
- odzivnost krožka v okolju in širše,
- doseganje zahtevnejših izobraževalnih in akcijskih ciljev krožka.

Vsi trije elementi bodo upoštevani skupaj, in ne posamično. Dodatek bo mogoče uveljavljati tudi dalj časa po oddaji obrazca 8, če ob njegovi oddaji še ne bodo doseženi vsi načrtovani cilji, vendar ne pozneje kot avgusta 1996.

Ob upoštevanju teh meril za dodelitev tretjega dela denarja smo se odločili za dva študijska krožka, ki sta po našem mnenju upravičena, da ga prejmata, in to sta:

- **Anekdata - odsev družabnega življenja v Tržiču**, mentor Janez Šter, Zavod za izobraževanje in kulturo Tržič,
- **Prazniki od adventa do novega leta**, mentorica Marijana Sadar, Center za socialno delo Radlje ob Dravi.

Oba krožka sta trajala okrog 40 ur, svoje delo sta predstavila v okolju z razstavo, pripravila zgibanko, seznanila javnost s svojim delom po medijih (časnik, lokalna televizija) ter doseгла izobraževalne in akcijske cilje krožka. S tem sta pripomogla k razvoju in širjenju študijskih krožkov kot nove oblike učenja odraslih.

Izkreno čestitamo in uporno, da nas boste še razveseljevali s podobnimi krožki, to pa naj bo spodbuda in izliv tudi za druge krožke, ki še niso končali dela.

Mag. Slavica Černoša, ACS

Končali smo usposabljanje učiteljev za uresničevanje programov UZU

Konec februarja smo končali delo po programu usposabljanja učiteljev za izvajanje programov UZU, ki je potekalo kot predavanja, delavnice in nastopi. Ob koncu programa bo vsak udeleženec izdelal po 4 seminarske naloge.

V letu 1995/1996 se je sprva usposabljalo 16 kandidatov, kasneje pa sta dva kandidata zaradi obveznosti na svojem delovnem mestu usposabljanje opustila. Program je tako do konca spremljalo 14 kandidatov; 13 jih izpoljuje prvi pogoj (80-odstotna navzočnost) za pridobitev potrdila o uspešno opravljenem izobraževanju.

Letošnji program usposabljanja učiteljev je nekoliko spremenjen. Obsega teoretični, metodični in izbirni sklop vsebin. V teoretičnem sklopu so udeleženci spoznavali temelje andragogike, preskušali različne izobraževalne metode in evalvacije v izobraževanju odraslih. V metodičnem sklopu so spoznali metodiko računanja, tvorjenja, branja in razumevanja ustnih in pisnih besedil ter metodiko socialne komunikacije s svetovanjem. V tretjem sklopu so se seznanili s psihosocialnimi značilnostmi mlajših odraslih.

Program usposabljanja učiteljev so uresničevale sodelavke pri projektu Funkcionalna pismenost odraslih v Sloveniji: Olga Drofenik, Ester Možina, Alenka Janko in zunanje sodelavke Andragoškega centra: Sabina Jelenc, dr. Marja Bešter, Terezija Uran, Nada Mulej, Azra Kristančič, Nataša Jelenc, dr. Barica Marentič Požarnik, dr. Mirjana Nastran Ule in Deryn Holland iz Velike Britanije.

Učitelji so opravili dva nastopa pred videokamerjo, in oba smo razčlenili glede na andragoška načela in po znanju iz slovenskega jezika. Prvi nastop je trajal 5 minut, drugi pa 20.

Teme nastopov so bile:

- Besedno in pisno sporazumevanje
- Prošnja za zaposlitev
- Pravopis - velika začetnica
- Medsebojno sporočanje
- Predstavimo se in se spoznajmo
- Predstavitev (vzajemno spoznavanje)
- Potrebe, ki nas ženejo in kako jim zadostimo.
- Naravna števila - uvod v računanje v vsakdanji rabi
- Računanje ploščine

- Učenje s poudarkom na zaznavanju
- Skrb za zdravje
- Kultura
- Predstavitev poklica lončar

Dvanajst nastopov je bilo uspešno ocenjeno, odlikovali so se po sproščenem odnosu učitelja do kandidatov, večinoma je bila vsebina ustrezno izbrana, učitelji pa so jo podajali s primernimi metodami za izobraževanje odraslih. Le en nastop je premaševal izhodišča programa UŽU in je preveč temeljal na šolskem pouku.

Zdaj pripravljajo učitelji seminarske naloge. To je ena od najzahtevnejših stopenj programa usposabljanja učiteljev, ker mora učitelj v nalogi prikazati uporabnost novega teoretičnega in praktičnega znanja za uresničevanje programa UŽU.

Učitelji, ki pripravljajo seminarske naloge so se srečali 18. aprila 1996 na Andragoškem centru Slovenije.

Alenka Janko, ACS

Prilagoditev programa Usposabljanje za življenjsko uspešnost za odrasle s posebnimi potrebami

Slovenija je v zadnjih desetletjih, tako kot številne druge države, sprejela različne programe in predpise, s katerimi naj bi družba omogočala invalidom vključitev v življenje. Kljub temu pa ugotavljamo, da imajo invalidi veliko ovr prav pri izobraževanju in zaposlovanju.

Tako kot nekatere druge skupine prebivalstva, ostajo na trgu dela diskriminirani. To se kaže različno: invalidi vseh kategorij so v povprečju dlje časa brezposelnii kot njihovi zdravi kolegi. Stopnja brezposelnosti invalidov je v večini držav večja kot med drugim prebivalstvom. Tudi po podatkih Republiškega zavoda za zaposlovanje se položaj invalidov na trgu dela pospešeno marginalizira. V zadnjih letih število brezposlenih invalidov narašča (v letu 1994 za 25,7 %), čas, ko čakajo na zaposlitev, pa se podaljšuje (povprečno štiri leta).

Ko najdejo delo pa je to velikokrat slabše plačano in nezahtevno. Zanimiv je tudi podatek, da je bilo leta 1981 v Sloveniji zaposleno le 5 % invalidov na delovnih mestih, kjer se zahteva visokošolska izobrazba in kar 50 % na preprostih, nezahtevnih rutinskih delih; iz tega lahko sklepamo, da je bila tudi njihova izobrazba nizka (Raziskovalno poročilo ACS, 1994).

Za slovenske razmere je značilno, da narašča zaposlovanje invalidov v invalidskih podjetjih, zmanjšuje pa se zaposlovanje v navadnem okolju. Delodajalci imajo do invalidnih delavcev po večini slab odnos, pri obravnavi prej opazijo njihove prizadetosti kot zmožnosti.

Diskriminacija invalidov se kaže tudi v izobraževanju; ločeno izobraževanje največkrat pomeni manj cenjeno izobrazbo in izključenost iz pomembnih vrst izobraževanja. Takšno izobraževanje pogosto tudi onemogoči stik mladih invalidov z zdravimi vrstniki in tako onemogoči razvoj socialnih spretnosti. Posledica tega je ne le pomanjkanje socialnih spretnosti; z osamitvijo in nedejavnostjo usahnejo tudi tiste temeljne spretnosti in znanje, ki so jih invalidi pridobili v šoli, to so spretnosti branja, pisanja in računanja, in človek postane funkcionalno nepismen. Pomanjkanje ali nerazvite spretnosti branja, pisanja in računanja pa ugotavljamo pri večini odraslih brez izobrazbe.

Očitno so v naši družbi še zmeraj velike ovire, ki onemogočajo resnično integracijo invalidov; brezposelnost, nizka izobrazba in pomanjkanje temeljnih spretnosti ter različne stopnje prizadetosti pa so tisto, kar zahteva učinkovite ukrepe v zaposlovanju, izobraževanju in tudi socialni varnosti invalidov.

V Sloveniji je zelo malo izobraževalnih programov namenjeno najmanj izobraženim odraslim. Od šolskih programov sodijo mednje: osnovna šola za odrasle in programi poklicnega usposabljanja na I. in II. stopnji zahtevnosti. V te programe pa se iz leta v leto vpisuje vse manj odraslih brez izobrazbe (Komac, 1994). V Sloveniji že tretje leto potekajo izobraževalni programi UŽU, po njih se izobražujejo odrasli, ki so brez izobrazbe oziroma imajo manj kot 10 let šolanja in so več kot 6 mesecev prijavljeni na zavodih za zaposlovanje. Za motiviranje in vključevanje te ciljne skupine v program UŽU skrbijo svetovalci v zavodih za zaposlovanje in izvajalci programov UŽU, ki imajo usposobljene učitelje za izvajanje programa. V tem času so svetovalci v zavodih usmerili v programe UŽU tudi mlade, ki so končali osnovne šole s prilagojenim programom in so registrirani kot brezposelni (v šol. I. 1993/94 in 1994/95 se je izobraževalo v program UŽU okoli 30 takšnih od skupaj 300 udeležencev programa UŽU). Vendar sta se ob tem pojavila dva problema:

- učitelji, ki so si pridobili z usposabljanjem v programu ACS licenco za izvajanje programa UŽU, v tem programu niso pridobili posebnega znanja, potrebnega za delo z odraslimi s posebnimi potrebami;
- program UŽU v integrativnih elementih in vsebinah ne ustrezava posebnostim te ciljne skupine, ker ne zajema tem, ki bi omogočale, v skladu s temeljno filozofijo programa UŽU, ugotavljanje in spoznavanje možnosti, ki jih ponuja ožje in širše okolje, za sodelovanje po končanem programu.

V evalvacijskih delavnicah z učitelji v programih UŽU in po pridobitvi mnenj strokovnjakov, ki se ukvarjajo z ljudmi s posebnimi potrebami, je bila sprejeta odločitev, da se del programa UŽU dopolni in prilagodi tako, da bo primeren potrebam in zmožnostim invalidov. Andragoški center je v oktobru 1995 začel izpeljevati projekt prilaganja programa UŽU odraslim s posebnimi potrebami. Sprejeta je bila odločitev, da se program poskusno izpelje za deset skupin odraslih absolventov osnovnih šol s prilagojenim programom. Projekt podpirajo Ministrstvo za šolstvo, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in Republiški zavod za zaposlovanje.

Tako smo doslej opravili tele naloge: določili merila za izbiro učiteljev in izbrali učitelje, pripravili predloge za dopolnitve programa UŽU in ga deloma prilagodili odraslim s posebnimi potrebami, razvili nekaj posebnega učnega gradiva, izbrali izvajalce in jih usposabljali v enodnevni delavnici ter pripravili metodologijo za spremljanje uspešnosti programa. Po končanih poskusnih izpeljavah bomo organizirali evalvacisko delavnico

z izvajalci in učitelji prilagojenega programa, na kateri bomo ocenili potek in uspešnost izvedenega programa.

Izobraževalni program *Usposabljanje za živiljenjsko uspešnost* je splošnoizobraževalni program, namenjen odraslim brez izobrazbe in poklica, ki tako slabo berejo, pišejo in računajo, da jih to resno ovira v živiljenju. Zdajšnji program smo prilagodili potrebam, zmožnostim in interesom odraslih invalidov in želimo doseči tele cilje:

- motivirati in pritegniti odrasle invalide brez izobrazbe v izobraževanje,
- pridobivati in razvijati spretnosti in znanje pisanja, branja, računanja, socialne komunikacije ter razvijati osebnostna stališča in vrednote, ki so potrebne za delovanje v spremenjajočih se socialnih okoljih,
- doseči pri udeležencih spremembo v odnosu do zaposlovanja in izobraževanja,
- seznaniti udeležence s pravicami in možnostmi uveljavljanja v zaposlovanju in izobraževanju glede na prizadetosti in položaj, v katerem je posameznik.

Program ni selektiven in izločevalen, temveč temelji na individualnih potrebah, zmožnostih in interesih odraslih udeležencev. Potrebe invalidov so lahko specifične, zato želimo program vsebinsko ustrezno prilagajati in usposobiti učitelje, da bodo te specifične potrebe znali prepoznavati.

Program torej omogoča izobraževanje odraslim invalidom z najnižjo izobrazbo in s tem odpira tudi druga področja živiljenja in dela. Tako povečuje možnosti za nadaljnje šolanje in vertikalno socialno mobilnost ter s tem uveljavljanje načela integracije invalidov v "normalno živiljenje" in načela socialne pravičnosti.

Program poteka trenutno v sedmih skupinah pri tehle izvajalcih: Alfabet, d.o.o., Štore (2 skupini), Ljudska univerza Murska Sobota (1 skupina), Sinesis, d.o.o., Ljubljana (2 skupini), Interes, d.o.o. Kanal (1 skupina, program je že končan), Stik, d.o.o., Mežica (1 skupina).

Mag. Ester Možina, ACS

Premislek o izobraževanju odraslih in razvoju Mednarodna ocenitev našega posvetovanja

Velika mednarodna konferenca, ki je bila oktobra 1993 v Ljubljani na temo Premislek o izobraževanju odraslih in razvoju (Ljubljana, 6.-9. oktober 1993) je dobila lepo mednarodno potrditev. Znani nemški andragog Joachim H. Knoll ji namenja posebno in kar veliko pozornost v svoji novi knjigi *Internationale Weiterbildung und Erwachsenenbildung : Konzepte, Institutionen, Methoden*, str. 85-95. (Izšla je v založbi *Wissenschaftliche Buchgesellschaft Darmstadt, 1996*). Avtor opisuje našo konferenco v poglavju, ki govori o približevanju mednarodnim reformam izobraževanja s svetovne in evropske perspektive, konferenci, ki jo označi kot kongres, pa nameni posebno poglavje *Der Kongress von Ljubljana oder der Versuch einer Quersumme der*

Internationalen Erwachsenenbildung/Weiterbildung (Kongres v Ljubljani ali poskus prikaza mednarodnega izobraževanja/nadaljevalnega izobraževanja odraslih).

Joachim Knoll prikazuje vsebino in pomen konference zelo nepristransko in objektivno. O njej in tematiki, ki jo je konferenca obravnavala, se izraža kritično, s pomisliki, poudarja pa tudi, kaj pomenijo njeni prispevki za razvoj izobraževanja odraslih v mednarodnem svetu. Meni, da konferenca ni imela "neke prepričljive bilance", če presojamo njen pomen po tem, koliko je pripomogla k novemu opredeljevanju znanih problemov izobraževanja odraslih v svetu. Ni dala novih sinteznih ugotovitev o sistemu izobraževanja odraslih ali njegovi znanstveni disciplini andragogiki. V tem je ponudila "disperzno sliko" ali "sinoptični pogled". Osebne prispevke avtorjev označi kot subjektivno obdelavo vprašanj, ki se že dalj časa bolj ali manj pojavljajo v mednarodnem prostoru, in jim je posebno veliko pozornost v preteklosti namenjal Unesco s svojimi svetovnimi konferencami (Elsinor 1949, Montreal 1960, Tokio 1972 in Pariz 1985). Ta prizadevanja pa so nekako uplahnila po letu 1985, kot da bi mednarodne izvedence obravnavanje splošnih vprašanj utrudilo, in so se raje poglabljali v raziskovanje manjših, ožjih in specifičnih. O tem pričajo številne konference, ki se v zadnjem času kar vrstijo in sta jih spodbudili zlasti dve evropski združenji: Evropsko združenje za izobraževanje odraslih (European Association for Education of Adults - EAEA) in Evropsko združenje raziskovalcev izobraževanja odraslih (European Society for Research on Education of Adults - ESREA). Kakor koli že: avtor ne meni, da je bila konferenca odveč ali nepotrebna. Ob čedalje številnejših manjših konferencah, ki obravnavajo veliko ožjih vprašanj, se mu zdi konferenca v Ljubljani pomemben poskus povezovanja andragoške misli, tako za razvoj teorije kot tudi prakse. Označuje jo kot nekakšen presek, ki opozarja na številne nerešene nadnacionalne in mednarodne sestavine izobraževanja odraslih. Pri tem poudarja, da izobraževanje odraslih presega državne meje in da veliko problemov ni rešeno ne na nad državnih ravnih ne na državnih ravneh. Zahteve po urejanju teh vprašanj pa niso potihnile. Razvoj, politika in ustrezna določitev razmerja med razvojem teorije in prakse so zadeve, aktualne še vsepovod, v svetu pa narašča tudi potreba po primerjalni obravnavi izobraževanja odraslih.

Knoll ocenjuje, da je bila konferenca v Ljubljani izjemno uspešna že po tem, koliko državno in mednarodno priznanih strokovnjakov ji je uspelo pridobiti za sodelovanje (od tod bržkone avtorjeva oznaka, da je bilo to v resnici kongres, in ne le navadno posvetovanje). Zato ob koncu besedila, namenjenega ljubljanskemu andragoškemu srečanju (to obsega 11 strani njegove knjige), opozori, "da je s to konferenco andragogika mednarodno napredovala, zavest o metodah v komparativistiki se je izostriła", konferenca pa je "predvsem prikazala, da ... je treba raziskati vidike prihodnosti v okviru novih sklopov vprašanj." Avtor o njih tudi razmišlja in svoje misli zgosti v tri najpomembnejša vsebinska jedra: vseživljenjsko izobraževanje, razvoj osebja za izobraževanje odraslih in razvojna (zgodovinska) kontinuiteta.

Knjiga je tudi sicer vredna, da jo preberemo. To kažejo že naslovi poglavij:

- Terminološka in vsebinska vprašanja
- Začetek in razvoj mednarodnega izobraževanja odraslih v Nemčiji
- Približevanje mednarodnim reformam iz svetovne in evropske perspektive
- Evropska zavest - odpori in utopije med nacionalnostjo in internacionalnostjo
- Vidiki izobraževanja odraslih v nad- in mednarodnih organizacijah

- Razvoj, temeljna vprašanja in temeljne podlage mednarodnega in primerjalnega raziskovanja izobraževanja odraslih.

Opomba: 'Internationale Weiterbildung und Erwachsenenbildung' lahko dobesedno prevedemo kot 'mednarodno nadaljevalno izobraževanje in izobraževanje odraslih'; smiselnost pa je v slovenščini boljši prevod: mednarodna dejavnost pri nadaljevalnem izobraževanju in izobraževanju odraslih.

Dr. Zoran Jelenc, ACS

Področna kurikularna komisija za izobraževanje odraslih

V prvi letošnji številki Novičk smo poročali o kurikularni prenovi in imenovanju Nacionalnega kurikularnega sveta, ki sta mu po sklepu vlade Republike Slovenije naložena strokovna priprava in vodenje kurikularne prenove vrtcev, osnovnih šol, gimnazij, poklicnega in strokovnega izobraževanja in izobraževanja odraslih.

V naloge sveta sodi tudi:

- oblikovanje splošnih in skupnih ciljev kurikularne prenove vrtcev, osnovne šole, gimnazij, strokovnih in poklicnih šol ter izobraževanja odraslih,
- oblikovanje metodoloških okvirov kurikularne prenove,
- opredeljevanje in sprejemanje terminskega načrta in dinamike kurikularne prenove,
- usklajevanje dela kurikularnih komisij in predlaganje rešitev strokovnim svetom po postopku, kot ga bo določil Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja,
- imenovanje članov in članic področnih in predmetnih kurikularnih komisij in
- sprejemanje letnega programa dela.

Februarja letos je Nacionalni kurikularni svet imenoval tudi področno kurikularno komisijo za izobraževanje odraslih (druge področne kurikularne komisije: za vrtce, osnovno šolo, gimnazije ter poklicno in strokovno izobraževanje so bile imenovane že decembra 1995). Komisija za izobraževanje odraslih je sestavljena tako, da so v njej:

- zastopane različne ravni šolskega izobraževanja odraslih (osnovna šola, deseto leto šolanja, poklicni in abituirantski tečaj, mojstrska šola, nadaljevalni programi, programi usposabljanja),
- upoštevani različni programi (programi za pridobitev izobrazbe, verificirani programi, neformalno izobraževanje),
- strokovnjaki in strokovnjakinje različnih edukacijskih ved, pomembnih za izobraževanje odraslih in različna strokovna vprašanja,

- zastopane različne institucije in organi, ki oblikujejo in vplivajo na razvoj izobraževanja odraslih (fakultete, ki izobražujejo izobraževalce in izobraževalke odraslih, Ministrstvo za šolstvo in šport, Zveza ljudskih univerz Slovenije),
- zastopane institucije družbenega in javnega sektorja, povezane z izobraževanjem odraslih, ali uporabnice izobraževalnih storitev (ljudske univerze, združenja izobraževalnih organizacij za odrasle, delovne organizacije, zasebni izobraževalci).

Komisijo vodi:

dr. Zoran Jelenc, Andragoški center Slovenije.

Člani komisije so:

mag. Milena Ažman, Lek, Izobraževalni center

Alžbeta Cergol, Srednja kovinarska, strojna in metalurška šola, Maribor,

Dušana Findeisen, Logos, Ljubljana,

dr. Jurij Jug, Fakulteta za organizacijske vede, Kranj,

Sonja Klemenčič, Andragoški center Slovenije,

mag. Tanja Klenovšek Vilič, Andragoški center Slovenije,

Tine Kopač, Strokovno izobraževalni center Ivan Bertroncelj,

dr. Nena Mijoč, Filozofska fakulteta, Ljubljana,

mag. Jože Miklavc, Ministrstvo za šolstvo in šport,

mag. Vida A. Mohorčič Špolar, Andragoški center Slovenije,

mag. Albert Mrgole, Andragoški center Slovenije,

Metka Svetina, Andragoški center Slovenije,

mag. Marija Velikonja, prej Zavod RS za šolstvo in šport,

Raduška Žepič, Gimnazija Poljane, Ljubljana.

Delo strokovne tajnice komisije opravlja mag. Katja Dovžak, Zveza ljudskih univerz Slovenije.

V okvirnem načrtu dela kurikularne komisije za izobraževanje odraslih je zapisano, da je najširše konceptualno in strateško izhodišče za kurikularno prenovo na vseh ravneh in stopnjah ter pri vseh vrstah programov izobraževanja strategija vseživljenjskosti učenja.

Piše pa tudi, da je izobraževanje odraslih posebno, vendar komplementarno področje izobraževanja, zato je treba obe področji (izobraževanje mladine in izobraževanje odraslih) obravnavati kot povezani, vendar različni. Kurikularna prenova ne sme potekati

ločeno za področje izobraževanja otrok in mladine in ločeno za izobraževanje odraslih; na vsakem področju naj bi upoštevali možnosti, prednosti in značilnosti drugega področja. Pri prenovi programov izobraževanja odraslih je treba izhajati iz posebne metodologije za pripravo programov za izobraževanje odraslih. Pomembnejše odločitve o kurikularni prenovi morajo temeljiti na ustreznih strokovnih analizah in raziskavah.

Kurikularno prenovo je spodbudilo Ministrstvo za šolstvo in šport zato bo delo področne kurikularne komisije za izobraževanje odraslih pri prenovi programov izobraževanja odraslih zajemalo predvsem:

- izobraževanje za pridobitev formalne (šolske) izobrazbe,
- izobraževanje odraslih v drugih verificiranih (javnih) programih izobraževanja.

Le tako se lahko kurikularna prenova izobraževanja odraslih ustrezeno omeji in usmeri ter poveže z drugimi področji (stopnjami, vrstami) izobraževanja. Zajetje vsega izobraževanja odraslih v kurikularno prenovo bi bilo megalomansko in večidel nesmotorno delo, pa tudi nekako v nasprotju s temeljnimi načeli izobraževanja odraslih, zlasti s prožnostjo, inovativnostjo, življenjskostjo, aktualnostjo itn. njegovih programov.

Naloge komisije je mogoče torej povzeti takole:

- Področna kurikularna komisija za izobraževanje odraslih je osrednja komisija, ki predlaga strategijo kurikularne prenove pri izobraževanju odraslih.
- Izobraževanje odraslih mora biti ustrezeno upoštevano v vseh področnih in programskih kurikularnih komisijah. Te upoštevajo izobraževanje odraslih pri organizaciji svojega dela.

Delovanje področne kurikularne komisije za izobraževanje odraslih zajema tri temeljna področja:

1. izdelavo strokovnih in metodoloških temeljev za kurikularno prenovo izobraževanja odraslih - te pošlje drugim področnim kurikularnim komisijam, da bi jih lahko upoštevale pri obravnavanju izobraževanja odraslih na področjih, ki jih te komisije preučujejo (osnovna šola, gimnazija, poklicno in strokovno izobraževanje);
2. obravnavanje programov, ki so predmet obravnave drugih področnih kurikularnih komisij in h katerim bo področna kurikularna komisija za izobraževanje odraslih oblikovala rešitve za izobraževanje odraslih;
3. tisti javni izobraževalni programi, ki so bili oblikovani kot posebni programi za odrasle.

Področna kurikularna komisija za izobraževanje odraslih bo pri javnih programih, ki so namenjeni zgolj odraslim, najprej namenila pozornost prenovi že izdelanih programov, kasneje pa tudi kurikulumom, ki še niso razviti in ki jih predvideva nacionalni program. Pri tem bo kot kriterij uporabljala presojo, ali so to programi, ki omogočajo pridobitev izobrazbe ali kvalifikacije. Ne bo pa posegala na področje številnih programov neformalnega izobraževanja, saj bi s "formalizacijo" kurikuluma posegla v temeljno odliko teh programov: da so raznovrstni, prilagojeni ciljni populaciji, zanimanju in potrebam in se lahko hitro spreminja.

Naloge področne kurikularne komisije za izobraževanje odraslih, opredeljene na teh izhodiščih:

- oblikuje, predlaga in uveljavlja ustrezno metodologijo za pripravo prenovljenih programov za izobraževanje odraslih;
- razpravlja o predloženih prenovljenih programih za izobraževanje odraslih in daje o njih svoje mnenje;
- določa vprašanja, ki jih je treba reševati s posebnimi raziskovalnimi nalogami ali projektmi;
- daje predloge za usklajevanje programov nadaljevalnega izobraževanja s programi začetnega izobraževanja in tudi za uskladitev programov začetnega izobraževanja s programi nadaljevalnega izobraževanja - pri tem izhajajo iz strategije vseživljenskosti izobraževanja in učenja;
- spodbuja za usklajevanje dela komisij pri vprašanjih kurikularne prenove izobraževanja odraslih;
- spodbuja za reševanje vprašanj kurikularne prenove izobraževanje odraslih v Nacionalnem kurikularnem svetu;
- uresničuje naloge, dogovorjene v Nacionalnem kurikularnem svetu,
- daje predloge Nacionalnemu kurikularnemu svetu.

Zamišljeno je, da bo delo kurikularne komisije za izobraževanje odraslih potekalo v dveh fazah.

Prva faza dela, leto 1996, je namenjena oblikovanju splošne metodologije kurikularne prenove za odrasle (primerjava in usklajevanje standardov znanja v programih za pridobitev izobrazbe v izobraževanju odraslih) pregledu vsebin glede na cilje izobraževanja odraslih, organizacija in izpeljava izobraževalnega procesa, postopki ugotavljanja in ocenjevanja izobraževalnih učinkov, izobraževanje in usposabljanje andragoških kadrov - (izobraževalcev in izobraževalk odraslih) ter evalvacijskim raziskavam.

Druga faza dela (odvisna predvsem od dela drugih komisij, predvidevamo pa, da bo to potekala v letu 1997) je namenjena tistim delom nacionalnega kurikuluma, katerih se bodo udeleževali predvsem odrasli. To so: deseto leto šolanja, nižja poklicna šola, poklicni in abiturientski tečaj, mojstrska šola in nadaljevalni programi izobraževanja odraslih.

O delu komisije bomo še poročali. Želimo pa si, da to ne bi bilo samo enosmerno in enostransko. Zato vas prosimo, da nam predstavite svoje poglede na prenovo programov v izobraževanju odraslih. Naslov poznate. Vaših prispevkov, predlogov in misli bomo veseli.

Mag. Vida A. Mohorčič Špolar, ACS

KOTIČEK JE VAŠ

VITRA Center za uravnotežen razvoj Cerknica Učinkovita raba energije v gospodinjstvih

Učinkovita raba energije se pospešeno uveljavlja kot način življenja. Trajnostni razvoj, varovanje okolja, obnovljivi viri energije, smotrna raba naravnih virov, energetska neodvisnost so vsebine, na katere lahko kot posamezniki tako zelo vplivamo, da jih začnemo spremenjati. V gospodinjstvu so te dejavnosti odvisne zgolj od nas.

Učinkovito pa ne pomeni varčevalno za vsako ceno. Pri učinkoviti rabi energije in drugih virih si prizadevamo za učinkovitostjo ob enakemali celo boljšem bivalnem ugodju. Marsikdo se bo ob tem spomnil na znane primere: na hladni zrak, ki veje od zidov, na ledene sveče na žlebovih, na plesen v stanovanju, rosnata okna. Vsa ta znamenja nas jasno opozarjajo, da ima naše domovanje še nekaj energetskih pomankljivosti.

S tem prispevkom bi radi opozorili na energetske zmogljivosti obnovljivih virov energije in seznanili javnost z možnostmi, ki so na voljo. Predstavljamo delovanje projekta ENSVET in opozarjam na razpis Ministrstva za gospodarske dejavnosti (MGD), ki letos nepovratno subvencionira vlaganja v tele obnovljive vire energije.

- biomasa,
- sončna energija,
- graditev malih hidroelektrarn,
- geotermalna energija,
- energija vetra,
- toplotne črpalke.

Na projektu SUHOROBARSKA CESTA lahko pokažemo na zmogljivosti obnovljivih virov energije. Projekt zajema reliefno razgibane dele občin Loška dolina, Cerknica, Vrhnik, Borovnica, Brezovica, Ig, Velike Lašče, Ribnica in Loški Potok, območje, ki meri približno 750 km², to je nekaj manj kot 4% površine Slovenije. Takih homogenih območij pa je v Sloveniji še veliko.

Območje je večidel gozdнато (biomasa), z majhnimi vasmi (skupno ogrevanje na biomaso), z ugodnimi sončnimi legami (sončna energija), opustelimi mlini in žagami (male hidroelektrarne).

Ves ta energetski potencial je na blizu, preprost za izrabo, ob subvenciji pa tudi finančno zanimiv.

Razvojna priložnost tega in takih območij je ekoturizem ob podpori biotičnega kmetijstva, učinkovite rabe energije in energetski izrabi lokalnih obnovljivih virov. V tem je bistvo optimalne razvojne priložnosti.

VITRA Center za uravnotežen razvoj Cerknica že uresničuje informativne, publicistične in izobraževalne programe na območju projekta.

Med letošnjim anketiranjem za projekt *Razvojni potenciali dežele suhe robe* so vsa gospodinjstva iz omenjenih občin, ki so zajeta v projekt, dobila brošuro *Varčujmo z energijo* in predstavljeno zloženko projekta ENSVET. Obe publikaciji sta v podporo učinkoviti rabi energije v gospodinjstvih.

V brošuri so poljudno opisane rešitve energijskih težav v gospodinjstvih. Njihovo odpravljanje nam izboljša kakovost bivanja, življenja in zdravja. Tudi ekonomski učinek je vreden pozornosti, saj je pri nekaterih posegih opazen že na kratek čas. Pri termoizolaciji stropa proti hladni postrehi znaša letni prihranek do 20 odstotkov. Do takoli se bo namreč zmanjšal strošek ogrevanja v enem letu. To pa je dobiček, na katerega je lahko vsakdo ponosen.

V predstavljeni zloženki projekta ENSVET so opisana izhodišča, nameni, cilji, program dela in metode energetskega svetovanja za občane. Projekt deluje na območju celotne Slovenije, kjer v večjih središčih energetski svetovalci brezplačno svetujejo občanom.

Med drugim smo v zloženku zapisali:

ENSVET je NASVET o učinkoviti rabi energije v gospodinjstvih. To je pomoč vsem, ki nameravajo vlagati denar v učinkovito rabo energije. Z izboljšanjem topotne zaščite zgradb, uporabo sodobnejših ogrevalnih naprav in večjo uporabo obnovljivih virov energije prispevajo k varovanju okolja, zmanjševanju stroškov za energijo in izboljšanju bivalnih razmer.

Iz prakse lahko potrdimo zadovoljstvo vseh, ki so si vzeli čas in prisluhnili predavanju, osebnemu pogovoru, ogledu razstave na Gradbenem centru ali pa se včlanili v krožek za učinkovito rabo energije. Vsi ti so naši najboljši reklamni agentje.

Pred prihodom sončnih dni končuje v Cerknici delo študijski krožek. V njem je 12 članov, ki si bodo sami zgradili in postavili delujoč sistem sprejemnikov sončne energije (SSE). Takšna jgraditev je zanimiva tudi z denarne plati. Po naših izračunih bodo stroški na streho postavljenega SSE 8.500 tolarjev na kvadratni meter, in to je ob objavljeni subvenciji do 18.000 tolarjev na kvadratni meter zelo spodbudno.

Vse opisane prednosti je mogoče izrabiti tudi s pomočjo nepovratnih subvencij, ki jih je v Uradnem listu 19/96 na strani 1195 razpisalo Ministrstvo za gospodarske dejavnosti. Pod naslovom *Subvencije za investicijske projekte obnovljivih virov energije* so opisani posamezni investicijski projekti, višina subvencije, potrebna dokumentacija in potrebni postopki.

S tem razpisom MGD uresničuje *Resolucijo o strategiji rabe in oskrbe Slovenije z energijo*, Uradni list RS 9/96, kjer so predstavljene strateške usmeritve Slovenije. Med njimi je nekaj prav posebno zanimivih tudi za podeželski prostor.

Klasične slabosti podeželja so, kar zadeva učinkovito rabo energije in povečanje deleža obnovljivih energetskih virov, lahko prednosti ali vsaj priložnosti.

Ker smo energetski svetovalci neposredno udeleženi pri pridobivanju subvencij, navajam na koncu še nekaj naslovov, kjer boste lahko dobili popolnejše informacije.

Za območje projekta je najblžji energetski svetovalec Bojan Žnidaršič, Cerknica, Cesta 4. maja 51, tel. 793 391, lahko pa se obrnete tudi na Gradbeni Center v Ljubljani,

Dimičeva 9, tel. 16 82 345. Na obeh naslovnih dobite poleg obsežnega strokovnega gradiva tudi opisano brošuro in zloženko.

V sklopu projekta opravljamo tudi terenske oblike svetovanja. To pomeni, da se od 5 do 8 posameznikov dogovori, pokliče svetovalca in ta jim bo svetoval na domu. Izberite najboljšo možnost.

Bojan Žnidaršič, VITRA

POSVETI, KONFERENCE

Kakovost preduniverzitetnega izobraževanja

Maribor, 24. in 25. maja 1996

Zavod Republike Slovenije za šolstvo organizira 24. in 25. maja 1996, v Mariboru dvodnevni posvet z naslovom Kakovost preduniverzitetnega izobraževanja. Programski odbor je opredelil tele vsebinske sklope posveta:

1. Vloga izobraževanja v razvoju človeka in družbe
2. Kakovost znanja, učenja in poučevanja
3. Vzpostavljanje, spremljanje, evalviranje in merjenje kakovosti izobraževanja
4. Zakonske osnove vzpostavljanja sistema kakovosti ter vloga in pomen mednarodnih standardov kakovosti (TQM) za kakovost izobraževanja
5. Vloga šolskega okolja in sistem kakovosti - vloga ZRSS kot razvojno-svetovalne institucije v spodbujanju in zagotavljanju kakovosti v slovenskem šolstvu

K sodelovanju na posvetu so povabljeni nekateri priznani strokovnjaki, ki se zadnjih nekaj let ukvarjajo s to problematiko. Vabila so prejele tudi institucije, ki skrbijo za izobraževanje kadrov in razvoj slovenskega šolstva.

Dodatne informacije: Tanja Bezič, telefon 062 306 781.

Vloga nevladnih (prostovoljskih) izobraževalnih organizacij pri oblikovanju politične in pravne kulture odraslih

Sofija, 18. in 19. oktober 1996

Na posvet so vabljeni predstavniki organizacij iz srednje in vzhodne Evrope.

Program obsega:

1. dan: šest plenarnih referatov z razpravo;
2. dan: omizje - možnost predstavitev drugih prispevkov (z razpravo); menjava mnenj o potrebah, ukrepih in sodelovanju med organizacijami, ki se udeležujejo posveta.

Uradna jezika na posvetu bosta angleščina in ruščina. Stroške za udeležbo plača organizator. Sprejem udeležencev bo 17., odhod pa 20. oktobra.

Organizator prosi, da sporočite ime udeleženca in naslov njegovega prispevka do 15. septembra. Teme glavnih referatov nam bo organizator sporočil kasneje.

Naslov: Federation of Societies for Spread of Knowledge, 14 Exarch Josif Str., 1000 SOFIA; telefon in faks 00359 2 878 387.

Simpozij ESVA Etnične nevladne organizacije v večkulturnih družbah Espoo, Finska, 8.-13. oktobra 1996

Tema letosnjega simpozija, ki ga prireja Evropski simpozij o prostovoljskih združenjih (European Symposium on Voluntary Associations, ESVA), so nevladne oziroma nepridobitne organizacije in združenja narodnoštirih manjšin v evropskih državah.

Organizator prosi vse, ki bodo na simpoziju sodelovali s prispevkom, da pošljejo povzetek do 1. junija, zadnji dan za prijavo udeležbe pa je 1. september.

Organizacijske priprave opravlja tajništvo v Budimpešti. Njegov naslov je: Mrs. Márha Mihályfi, ESVA Secretariat, P.O. Box 111, 1922 Budapest; telefon/faks: 00361 201 4928, E-mail: esvafhss@attmail.com

Več informacij o simpoziju in fotokopijo prijavnice dobite pri uredniku Novičk.

Druga svetovna konferenca o vseživljenjskem učenju

23. do 26. marca 1997, Ottawa, Ontario, Kanada

V lanski novembrski številki Novičk smo to konferenco že napovedali. Tokrat vas opozarjam na spremenjeni datum konference in obveščamo o nekaterih podrobnostih.

Konferenco organizira Kanadska zveza za vseživljenjsko učenje (Canadian Alliance for Lifelong Learning, CALL), na konferenci pa pričakujejo okoli 1200 udeležencev.

Program bo potekal v dveh oblikah; ena bodo prispevki udeležencev za omizja, druga pa predstavitev zanimivih primerov (case study) učenja in izobraževanja.

Naslov, na katerega se lahko prijavite za udeležbo na konferenci, je: The Canadian Alliance for Lifelong Learning (CALL), Suite 400, 20 Bay Street, Toronto, Ontario M5J 2W1, Canada; E-mail: zarina.laiji@edu.gov.on.ca

Rok za prijavo prispevkov je 30. junij 1996.

Več podatkov o konferenci (z merili za prijavo prispevkov - študij primerov) in fotokopijo prijavnice lahko dobite pri uredniku Novičk.

Prireditve v evropskem letu vseživljenjskega učenja

(Nadaljevanje)

V prejšnji številki Novičk smo objavili seznam prireditv od aprila do avgusta. Tokrat ga objavljamo še za druge mesece.

Datum	Država, mesto		Ime prireditve	Organizator
Sept.	UK	UK	Action Special (Broadcast)	
Sept.	IRL	Dublin (Audiovisual Center UCD)	European Conference on "European Lifelong and the Information Society"	Mike FOLLEY, Audiovisual Center, University College Dublin, Belfield, DUBLIN 4 Tel: (1) 706 70 38, Fax: 283 00 60

Datum	Država, mesto	Ime prireditve	Organizator
08	UK	UK	International Literacy Day
09-13	UK	Blackpool	TUC Conference
17-20	B	Brussel/Bruxelles	Elec Trophy, in hat Kadervan/dans le cadre : Salon EUROLEC
			Cristine LANNOO, FABRIMETAL, 21 rue des Drapiers, 1050 BRUXELLES/BRUSSEL Tel: 510 24 78, Fax: 510 24 45
26-28	F	Paris (Cite des Sciences et de l'Industrie)	Colloque "S'adapter aux nouveaux besoins en orientation"
			Sylvain KAHN, Cite des Sciences et de l'Industrie, Direction Jeunesse et Formation, Department Education, 30 Avenue Corentin Cariou, 75019 PARIS, Tel: (1) 40 05 73 67, Fax: 40 05 79 76
October	SW	Stockholm	"Arbetsid, Livstid, lartid". En konferens om ungdomar, IT och nya jobb. (Conference: "A time for work, a time for life, a time for learning")
			Institute for Framtidsstudier (Institute for Future Studies), Box 591, 10131 STOCKHOLM Tel: (08) 402 12 00, Fax: (08) 24 50 14
October	F	Paris	Entretiens Condorcet
October	E	Palma de Mallorca	Conferencia "Formacion permanente"
October	GR	Iraklion	Closing Conference on LLL programme in Crete
			Institute of Applied and Computational Mathematics, Foundation for Research and Technology, P.O.Box 1527, 711 10 IRAKLION, Crete, Tel: (081) 391 800, Fax: 391 801
01.	F	Paris	Prix Mobius European (prix Mobius du multimedia)
			AFIM Multimedia Developpment, 17 rue de Lancry, 75010 PARIS Tel: (1) 42 06 24 81, Fax: 46 34 18 85

Datum	Država, mesto	Ime prireditve	Organizator
03-05	D Bremen (Universität)	Europäisches Konferenz: "Weiterbildung und soziale und regionale Entwicklung"	Prof. Dr. Peter ALHEIT, Universität Bremen, Fachbereich Erziehungs- und Gesellschaftswissenschaften, Postfach 330440, D-28334 BREMEN, Tel: (0421) 218-1 Fax: 218-4043
03-05	NL Utrecht	Studie Beurs	
07-11	DK København	Informationsmode om den ikke kompetencegivende undervisning og det danske IO- punkts-program i europeisk sammenhaeng (Information Seminar on Danish 10 point Programme)	Inger-Marie DYRHOLM, Dansk Folkoplysnings Samråd (Danish Council for Adult Education), Bredgade 36, 2 1260 KØBENHAVN K Tel: (45) 33.151466, Fax: 33 150983
10-11	P Porto	Conferencia: "O contributo da Orientacao para Educacao e a formacao ao longo da vida"	Joaquin Luis COIMBRA, Coordonador do CENOR, Centro Nacional de Recursos para a Orientacao, Rua de D. Manual II, 66 - 1º Dtº, 4050 PORTO Tel: (2) 600 74 76, Fax: 600 74 77
12-18	B Vlaanderen	Week van de Volksontwikkeling - Hulplijn; Prijs van de deelnemer (Adult learners Week - Helpline, Awards)	Vlaams Centrum voor Volksontwikkeling, 86 Gallaitstraat, 1210 BRUSSEL Tel: 215 27 08, Fax: 215 80 75
17-18	F Lyon	Colloque "La qualification sociale en questions"	IFCV, 15 Place d'Aligre, 75012 PARIS, Tel: (1) 43 42 33 46 Fax: 43 41 40 06
18-20	FIN Vasa	European Seminar "Nordens folkliga församling"	Kjell SKOGLUND, Handelsesplanaden 23 A, FIN - 65100 VASA, Tel: (358.961) 326 82 11, Fax 326 82 10
22-25	D Hannover (Fachmesse Qualifikation 96, TCM)	Kongress "Qualification Highway: Auf dem Weg zu einer neuen Lernkultur?"	Verband Berufliche Qualifizierung, Kronbergstrasse 3A, D-63110 RODGAU, Tel: (06106) 23018, Fax: 22016

Datum	Država, mesto	Ime prireditev	Organizator
24-27	P Lisboa	EFVET Annual Conference	Jo CLOUGH, European Forum of Technical and Vocational Education and Training, Co. Carlow Vocational Education Committee, Athy Road, CARLOW, Ireland, Tel: (353.503) 30 783, Fax: 30779
End Oktober	D Hannover (Fachmesse Qualifikation 96, Tagungszentrum Messe, TCM)	Kongress "Lebenslanges Lernen im Beruf"	Niedersächsisches Kultusministerium
30	I Milano (Sala della Provincia)	Seminario "Anno europeo dell'instruzione e della formazione lungo tutto l'arco della vita"	Provincia di Milano, Assessorato alla Fornazione Professionale, Via Vivaio 1, 20122 MILANO
Nov.	SW Tensta-Rinkeby	"High Quality Immigrant Education Days"	Mangkulturellt Folkbildningscentrum, Tenstavagen 103, SW - 16365 SPANGA
Nov.	SW Tensta-Rinkeby	"Immigrants can do it" Fair	Mangkulturellt Folkbildningscentrum, Tenstavagen 103, SW - 16365 SPANGA
Nov.	NL	European Conference on Good Practices of Flexibility as a Condition for Lifelong Learning	Foundation for Adult Education, Stichting SVE, Nieuweweg 4 3811 EW AMERSFOORT Tel: 033-4631114, Fax: 4616627
Nov.	GR Thessaloniki	Two-day Seminar on LLL for the profession of chemical engineers	Aristotle University of Thessaloniki, Department of Chemical Engineering, Iktinou 10 546 22 THESSALONIKI, Tel: (031) 266 380, Fax: 224 128
Nov.	L Luxembourg	Conference-bilan de l'Annee	
06-08	D Leipzig	"Volkshochschulen als Schnittstelle zur Informationsgesellschaft": Demonstration und Workshopserie anlässlich des X. Deutschen Volkshochschultages	Wolfgang LEUMER, Institut für Internationale Zusammenarbeit des Deutschen Volkshochschul-Verbandes e.V., Obere Wilhelmstraße 32, 53225 BONN, Tel: (0228) 975 69-0 Fax: 975 69 55

Datum	Država, mesto	Ime prireditve	Organizator	
End Nov.	D	Ludwigsfelde oder Cottbus	Europäisches Kolloquium zu Weiterbildung	Ministerium für Bildung, Jugend und Sport des Landes Brandenburg
27-30	D	Nürnberg (Messezentrum)	6.Bayerscher jBerufsbildungskongress und Berufsbildung 96. Fach austellung für Aus- und Weiterbildung "Einstiegen - Aufsteigen - Zukunftsgestalten"	Bayerisches Staatsministerium für Arbeit und Sozialordnung, Familie, Frauen und Gesundheit, Winzerer Strasse 9, D-80797 MÜNCHEN Tel: (089) 1261-01 Fax:1261-2554
Oct/Nov	N	Oppland & Hedmark	Seminar on "Competence - Enhancement as a Strategy for local Enterprise Development and Wealth Creation in Enterprises in the Private and Public Sectors"	Royal Ministry of jEducation, Research and Church Affairs, P.O. Box 8119 DEP, N - 0032 OSLO Tel: (47 22) 34 90 90 Fax: 34 95 40
04-05	F	Nantes	Quatrième forum "Langues pour l'Europe"	Yannick RASCOUET, Region des Pays de la Loire, Direction de l'Education et de l'Enseignement Supérieur, Hôtel de la Région 1 rue de la Loire, 44066 NANTES Cedex 02, Tel: 40 41 41 41, Fax: 40 99 63 59
Dec.	GR	Athens	Conference on results of the opinion Poll on LLL - Trend and practices	INE (Labour Institute GSEE), 71A Emm. Benaki Street, ATHENS 106 81, Tel: 330 44 69, Fax:330 44 52
06	F	Lille	Séminaire "Un nouveau pas vers la citoyenneté"	IFVC, 15 Place d'Aligre, 75012 PARIS, Tel: (1) 43 42 33 46, Fax: (1) 43 41 40 06
06	E	Barcelona	Rencontres européennes des associations pour l'éducation et la formation tout au long de la vie: Contribution à l'égalité des chances et la lutte contre l'exclusion	FACEPA, c/Francesc Cambo 14-8, 08003 BARCELONA Tel: (3) 310 77 15, Fax: (3) 310 47 07
Dec.	IRL	Dublin	Closing Conference of the European Year of Lifelong Learning	

Dodatno vas obveščamo še o eni prireditvi - konferenci, in sicer:

Evropska konferenca - Majhna in srednje velika podjetja v družbi, kjer se uči, 20.-21. junij 1996, London. Cilj konference je pospešiti in spodbuditi vpeljavo strategij vseživljenskega učenja pri razvijanju konkurenčnih prednosti majhnih in srednje velikih podjetij v Evropi.

Informacije dobite na naslovu: Mónica Lapetra, University of London, Economic Development Unit, The Learning Centre 236-250, Holloway Road, UK- LONDON, N7 6PP; tel. 0044 171 753 51 51; faks: 0044 171 753 7064; E-mail: m.lapetra@unl.ac.uk

PRIPRAVLJAMO

Vabilo na petkovo srečanje

V začetku meseca junija vas vabimo na zanimivo srečanje, ki ga bo vodil g. Peter Kunc s Slovenskega instituta za kakovost in meroslovje, s sodelavci.

Srečanje bo v petek, 7. junija 1996 med 9. in 11. uro na Andragoškem centru RS, Šmartinska 134A.

Tema: UPORABA STANDARDA ISO 9001 NA PODROČJU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA

V svetu in tudi pri nas so poznani in uporabljeni standardi skupine ISO 9000, ki pokrivajo področje zagotavljanja kakovosti. To niso tehnični standardi, temveč podajajo modele poslovnih procesov katerokoli organizacije. Ne samo proizvodnje, temveč tudi storitvene dejavnosti, kamor sodi tudi področje vzgoje in izobraževanja.

Slovenski institut za kakovost in meroslovje je s finančno pomočjo Ministrstva za šolstvo in šport pripravil vodilo za uporabo standarda ISO 9001 na področju vzgoje in izobraževanja. Z njim želijo približati metode zagotavljanja kakovosti, s ciljem dviga kakovosti na področju vzgoje in izobraževanja.

Na izobraževalnem srečanju bodo predstavili standarde ISO 9001 in vodila po posameznih elementih sistema kakovosti.

Veseli bomo, če boste svojo udeležbo potrdili Zdenki Birman-Forjanič, tel. 446-482.

Zdenka Birman-Forjanič, ACS

Vabilo udeležencem izobraževanja iz NLP-ja

Tudi v maju bo redno mesečno srečanje udeležencev izobraževanja za praktika NLP-ja. Izmenjali si bomo izkušnje o uporabi tehnik in metod v poklicnem in zasebnem življenju, obenem pa utrdili in poglobili znanje iz dosedanjih modulov.

Zbrali se bomo v sredo, 8. maja 1996, ob 15. uri v mali seminarSKI sobi na ACS. Predlagam vajo dveh tehnik, in sicer:

- sidranje
- generator novega vedenja.

Vabljeni ste tudi udeleženci, ki ste v marcu končali izobraževanje za praktike NLP-ja. Vaše sodelovanje in izkušnje bodo dragoceni za vse tiste, ki so se vključili kasneje, za vas pa dobra priložnost, da svoje znanje ohranjate in utrdite. Sodelovanje je posebno priporočljivo za tiste, ki nameravate nadaljevati izobraževanje na naslednji stopnji.

Svojo prisotnost na srečanju po možnosti napovejte po tel. 446 482 (Zdenki Forjanič ali Darku Maliju). Na svodenje v maju!

Nada Mulej, ACS

Posvet o visokošolskem izobraževanju odraslih Šmarješke toplice, 28. do 30. novembra 1996

Andragoški center Slovenije pripravlja posvet o visokošolskem izobraževanju odraslih, ki bo potekal od 28. do 30. novembra 1996 v Šmarjeških toplicah.

Cilji posveta so:

- Pripomoči k spremnjanju stanja visokošolskega izobraževanja odraslih pri nas, posebej še študija odraslih in strokovnega spopolnjevanja po diplomi;
- Predstaviti, dopolniti in verificirati ugotovitve in predloge raziskave Visokošolsko izobraževanje odraslih (glej knjigo Mihevc in sod. 1995);
- Seznaniti se s stanjem in razvojem na tem področju v tujini;
- Vzpodbuditi vse zainteresirane za pripravo skupne strategije visokošolskega izobraževanja odraslih v Sloveniji.

Namenjen je zastopnikom:

- visokošolskih institucij obeh slovenskih univerz in samostojnih visokošolskih zavodov (vodični, učitelji in sodelavci);

- študentov in udeležencev strokovnega spopolnjevanja;
- ministrstev;
- delodajalcev (podjetij, združenj);
- strokovnih društev, inštitutov in javnih zavodov
- ter domaćim in tujim strokovnjakom za izobraževanje odraslih.

Izhodišča za razpravo na posvetu

Visokošolsko izobraževanje odraslih, zlasti "izredni študij" odraslih se pri nas še zmeraj ne razvija ustrezno.

Analize posebej opozarjajo na teles slabosti:

- ne ugotavlja in ne spodbuja se dovolj potreb in interesov za to vrsto izobraževanja;
- neustrezne splošne razmere in pogoji (zlasti financiranje);
- pomanjkljiva in nezadostna ponudba za študij odraslih;
- organizacija, metode in kakovost študija ne ustreza sodobnim zahtevam;
- neuskajeno in neučinkovito upravljanje s tem področjem.

Potrebujemo novo vizijo, času, razmeram in potrebam primerne nove modela visokega izobraževanja ter nacionalni program visokega šolstva in izobraževanja odraslih.

V strategijo visokošolskih institucij, univerz in samostojnih zavodov, moramo vgraditi:

- razvijanje doslej uspešnih oblik izobraževanja odraslih;
- dostop do vseh vrst programov tudi odraslim;
- oblikovanje takšne organizacije in metod, ki ustreza potrebam, značilnostim in možnostim odraslih udeležencev izobraževanja;
- razvijanje novih programov in skrb za njihovo kvaliteto;
- izpopolnjevanje osebja za delo z odraslimi ter razvoj strokovnih služb za pomoč posameznikom in izvajalcem visokošolskega izobraževanja.

Kotizacija za posvet je 21.000 tolarjev, ki jo nakažete na ŽR Andragoškega centra Republike Slovenije št. 50103-603-51771 z oznako VIO.

Rok za prijavo sodelovanja s temo je 30. junij 1996. Želimo, da nam teme pošljete čimprej.

Maša Stavanja, ACS

Vabilo

Dnevi slovenskega izobraževanja 1996 Ljubljana, 7. do 10. maja 1996

Maj bomo začeli delovno in izobraževalno, saj ga začenjam z osrednjo prireditvijo DSi, ki bo v dneh od torka 7. maja do petka 10. maja. Izobraževanje odraslih se bo že četrtič po vrsti predstavilo skupno, pregledno in, upamo, tudi odmevno.

Koncept predstavitve izobraževanja odraslih bo glede na prejšnja leta spremenjen in vpet v evropska dogajanja na tem področju. Evropska zveza je razglasila leto 1996 za Leto vseživljenjskega učenja. Z namenom, da bi se tudi naša država vključila v promocijo učenja, ki je namenjeno vsem ljudem vse življenje, tako formalno kot tudi neformalno, bo Andragoški center Slovenije v letu 1996 organiziral vrsto prireditv. Prva od teh bo na DSi, kjer se bodo geslom "Slovenija - dežela, kjer se uči" predstavila štiri slovenska mesta oziroma občine: Tržič, Trebnje, Ormož in Maribor. Namen te skupne akcije je promovirati strategijo vseživljenjskosti učenja, ki postaja eno temeljnih gibal razvoja na prehodu v 21. stoletje.

Četrtek, 9. maj bo posebej namenjen izobraževanju odraslih in ta dan bo potekala tudi večina obsejemskej dejavnosti povezanih s tem.

V okviru mest bodo nastopile naslednje izobraževalne organizacije:

Torek, 7. maja 1996

Ormož

- Sodelujejo:

Center za socialno delo Ormož

Domoznansko društvo Ormož

Društvo kmečkih žena Ormož

Društvo vinogradnikov jeruzalemko-ormoških goric Jeruzalem

Kmetijsko svetovalna služba Ormož

Knjižnica Ormož

Ljudska univerza Ormož

Občina Ormož

OŠ Ivankovci, Ormož, Središče, Tomaž

Pokrajinski muzej Ptuj

Turistično društvo Ormož

Zveza kulturnih organizacij Ormož

Sreda, 8. maja 1996

Tržič

- Sodelujejo:

Geoprop d.o.o.

Jadralno padalski klub Kriška gora

Občina Tržič

Planinsko društvo Tržič, Alpinistični odsek

Smučarski klub, Alpska in skakalna sekcija

Turistično društvo Tržič

Zavod za kulturo in izobraževanje Tržič

Zveza kulturnih organizacij Tržič

Četrtek, 9. maja 1996

Trebnje

- Sodelujejo:

Center za izobraževanje in kulturo Trebnje

Društvo za zdravje in sožitje v družinah Trebnje

Knjižnica Pavla Golie

Knjižnica OŠ Trebnje

KUD Svoboda Mirna

KUD Emil Adamič Mokronog

Občina Trebnje

Športna zveza Trebnje

VVE pri OŠ Mokronog

VVZ Trebnje

Zveza kulturnih organizacij

Petek, 10. maja 1996

Maribor

- Sodelujejo:

Andragoški zavod Maribor - Ljudska univerza

As Asistent

Doba, Zavod za izobraževanje

Evropska hiša Maribor

Formula, Zavod za srednje izobraževanje v prometu

GZS, Območna gospodarska zbornica Maribor

Lingva

Made

Mariborska knjižnica

Območna obrtna zbornica Maribor

Pokrajinski arhiv Maribor

RZZ, Območna enota Maribor

Šola za govor Baš

Via d.o.o.

ZZV Maribor, Center zdravo mesto

Druge izobraževalne organizacije, ki bodo v okviru Andragoškega centra sodelovale na Dnevih slovenskega izobraževanja:

- SREDNJA TRGOVSKA ŠOLA V LJUBLJANI
- AGORA, d. o. o.
- UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE
- CENTER ZA PERMANENTNO IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH, Šolski center za Pošto, Ekonomijo in Telekomunikacije
- REGIONALNI IZOBRAŽEVALNI CENTER RADOVLJICA
- CTJ, d. d., Ljubljana
- ELITE, Ljubljana
- ZNANKA, Ljubljana
- INSTITUT "JOŽEF STEFAN", Ljubljana
- GLOTTA NOVA, Center za pravo učenje in poučevanje, Ljubljana
- MI AMIGO, d. o. o., Mengeš
- ZVEZA LJUDSKIH UNIVERZ SLOVENIJE
- KOPO, d. o. o., Računalniško in poslovno izobraževanje
- ZVEZA SPLOŠNO IZOBRAŽEVALNIH KNJIŽNIC SLOVENIJE
- BORZA ZNANJA, KOŽ - ENOTA DELAVSKA KNJIŽNICA
- GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE
- CENTER ZA TEHNOLOŠKO USPOSABLJANJE
- PODJETNIŠKO - IZOBRAŽEVALNI CENTER GEA COLLEGE, d. d.
- CENTER BRDO, SKLAD ZA RAZVOJ MANAGEMENTA, d. o. o.
- INŠITUT ZA SAMORAZVOJ™ ABC
- SIQ - SLOVENSKI INSTITUT ZA KAKOVOST IN MEROVLOVJE

V obsejemski dejavnosti pa še:

- ZALOŽBA EDUCA
- REPUBLIŠKI ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE
- mag. prof. Vesna Falatov, dipl. ing.

Andragoški center se bo kot nosilec predstavil z naslednjimi projektmi:

- Uveljavljanje strategije vseživljenjskosti učenja
- Nacionalni program izobraževanja odraslih
- Usposabljanje za življensko uspešnost
- Študijski krožki
- Projektno učenje v izobraževanju odraslih
- Kakovost v izobraževanju brezposelnih
- Ugotavljanje in potrjevanje znanja
- Oblikovanje programov za odrasle
- Strokovne podlage za zakonsko urejanje izobraževanja odraslih
- Svetovalno delo
- Središče za samostojno učenja
- Borza znanja
- Izobraževanje za demokracijo
- Ponudba programov izobraževanja odraslih
- Novičke
- RISVE - Regionalno informacijsko in dokumentacijsko središče za raziskovanje izobraževanja odraslih v državah vzhodne in centralne Evrope
- Prenova programov izobraževanja odraslih
- Izobraževalni programi

Andragoški center bo pripravil 9. maja ob 11. uri okroglo mizo z naslovom Mesto, kjer se uči

1. Namen

- Promocija načel in strategije vseživljenjskosti učenja (VŽU).
- Opozorilo na Evropsko leto VŽU.
- Promocija in uveljavljanje zamisli o 'skupnosti, kjer se uči'
- Uveljavljanje vloge lokalne skupnosti (območja, občine, mesta) pri razvijanju VŽU.
- Državna podpora za uveljavljanje strategije VŽU na nacionalni in na lokalni (območni, občinski, mestni, lokalni) ravni.
- Seznanitev javnosti z raziskovalnimi in razvojnimi projektmi za razvoj izobraževanja odraslih v okviru strategije VŽU v Sloveniji.

2. Vsebina

- Pojem 'skupnost, kjer se uči' - njena opredelitev kot temeljne družbene enote v strategiji VŽU in 'družbe, kjer se uči' ('learning society').
- Lokalna skupnost, občina in mesto kot pobudniki in nosilci dejavnosti v 'skupnosti, kjer se uči'
- Evropa in mi. Cilji, aktivnosti, strategije v Letu VŽU v Evropi in pri nas.

- Drugi subjekti 'družbe, kjer se uči': posameznik, skupina, organizacija, šola, univerza...
- 'skupnost, kjer se uči' z različnih zornih kotov: - izobraževanje/šolstvo/učenje; - delo in zaposlitev; - gospodarstvo/proizvodnja; - kultura; - državljanstvo in politika; - človekovo vsakdanje življenje in potrebe.
- Poti do celovitega sistema izobraževanja in učenja: politika - sistem - stroka - praksa.
- 'Slovenija, dežela, kjer se uči': vizija ali resničen izziv za našo razvojno politiko.

3. Predvideni deleženci omizja

- Župani mest (občin): Ormož, Maribor, Trebnje, Tržič.
- Ministrstvo za šolstvo in šport: dr. Slavko Gaber, minister.
- Državni Zbor R Slovenije: dr. Peter Tancig, predsednik Odbora za znanost in tehnologijo.
- Zaposljanje, socialna politika, kurikularna prenova: dr. Ivan Světlík, dekan Fakultete za družbene vede Univerze v Ljubljani.
- Andragogika: dr. Ana Krajnc, predstojnica katedre za andragogiko na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani,
- Izobraževanje odraslih: dr. Zoran Jelenc, direktor Andragoškega centra Slovenije.

Moderatorka: mag. Vida Mohorčič, Vodja Informacijskega središča Andragoškega centra Slovenije.

Uvodne iztočnice za pogovor (v tem vprašanja kot izziv udeležencem omizja): dr. Zoran Jelenc

4. Vabljeni (pričakovani) udeleženci v avditoriju

- Župani slovenskih občin.
- Izbrani strokovnjaki iz raziskovalnih ustanov in razvojnih središč.
- Gospodarstveniki in poslovneži, predstavniki gospodarskih združenj.
- Voditelji političnih strank, zastopniki političnih in upravnih struktur.
- Izobraževalci iz šol, organizacij za izobraževanje odraslih, drugih vzgojno izobraževalnih ustanov.
- Predstavniki prostovoljskih organizacij.
- Zainteresirani občani
- Predstavniki sredstev javnega obveščanja

Obsejemski program

Izvajalec nastopa	Naslov nastopa	Pred.	Datum
1. dr. Jože Bešvir (Ormož)	Oblike, metode in vsebina izobraževanja vinogradnikov in vinarjev	A8/1	7.maj 10.00 - 10.45
2. dipl. soc. Traudi Mihalič, mag. Milan Ambrož (Inštitut za samorazvoj ^{tm} ABC)	Samorazvoj sodelavcev za konkurenčnost organizacije	A6	8.maj 11.00 - 11.45
3. Štefan Krapše; Božidar Založnik (EDUCA)	Predstavitev novitet strokovne literaturе založbe EDUCA	A8/1	7. maj 11.00 - 11.45
4. mag. Marko Koščak (Trebnje)	Pomen izobraževanja pri urejanju podeželja	A8/1	9.maj 15.00 - 15.45
5. mag. prof. Vesna Falatov, dipl. ing.	Zavedanje sebe	A8/1	10.maj 10.00 - 10.45
6. Dušica Kunaver, prof. (ELITE, ZNANKA)	Učenje angleščine po mavrični bližnjici	A6	9. maj 16.00 - 16.45
7. Udeleženci Centra za mlajše odrasle (MI AMIGO)	Predstavitev 4 učnih delavnic - šivilске, tehnične, vrtnarske, kuhinjske	A6	9.maj 13.00 - 13.45
8. Pavel Golob, dipl. ing., Vanja Kiswarday, prof. def., Jana Kalin, prof. ped. (INSTITUT JOŽEF STEFAN)	Razvoj izobraževalnih programov	A8/1	9.maj 10.00 - 10.45
9. Dušica Grgič, dipl. psih. (GLOTTA NOVA)	Šola za starše	A8/1	9.maj 14.00 - 14.45
10. Jelica Pegan Stemberger, Tatjana Dragovič (GLOTTA NOVA)	Osvobodite genija v sebi	A8/1	9.maj 17.00 - 17.45
11. Gospodarska zbornica Slovenije	Šole - podjetja, partner v poklicnem in strokovnem izobraževanju	A8/1	9.maj 11.00 - 11.45

12. Irena Benedik (ACS)	Razvoj organiziranega samostojnega učenja	A8/1	9.maj 16.00 - 16.45
13. Branka Emeršič (ACS)	Izobraževalno središče za razvoj demokracije	A8/2	9.maj 12.00 - 12.45
14. Alenka Janko (ACS)	Pismenost v izbranem romskem naselju	A8/2	9.maj 14.00 - 14.45
15. Ester Možina (ACS)	Razvoj programa za temeljno izobraževanje oseb s posebnimi potrebami	A6	9.maj 15.00 - 15.45
16. Nada Mulej (ACS)	Spopolnjevanje in usposabijanje andragoških delavcev	A8/2	9.maj 10.00 - 10.45
17. mag. Angelca Ivančič (ACS)	Izobraževalni dosežki in mobilnost delavcev	A6	9.maj 17.00 - 17.45
18. dr. Zoran Jelenc (ACS)	Okrogla miza: Mesto, kjer se uči	A7	9. maj 11.00 - 12.45
19. Marko Žvokej (Republiški zavod za zaposlovanje)	Vseživljenjske teorije kariere, osnova strokovnega dela v službi za zaposlovanje v Sloveniji	A6	10. maj 17.00 - 17.45
20. Lijana Kunc (Indos), Peter Kunc (SIQ)	Uporaba standarda ISO 9001 v izobraževalnih organizacijah	A6	10. maj 13.00 - 13.45

V bogatem in zanimivem programu boste gotovo našli kaj zase. Vabljeni ste, da se nam pridružite na Gospodarskem razstavišču.

Darko Mali, ACS

PONUJAO VAM

Novi publikaciji

Odelek Univerze Exeter za nadaljevalno izobraževanje in izobraževanje odraslih je izdal zanimivi publikacije:

Occasional paper No. 1 - **Training and professional development in adult and continuing education**; ur. R. Ben in R. Fieldhouse, 1994. Cena 38,50 funtov.

Occasional paper No. 2. - **Adult education at teh margins and towards new paradigms**; avtorji: R. Benn, C. Cadman, N. Gidley, A. Parrott; ur. R. Fieldhouse, 1996. Cena 37 funtov.

Knjige lahko naročite tudi neposredno pri : Professor Roger Fieldhouse, DCAE, University of Exeter, Cotley, Streatham Rise, Exeter EX 4 4PE, United Kingdom.

NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS

Bildungs-initiativen : Modelle, Berichte und Analysen / Hrsg. von Kurt Aufderklam, Wilhelm Filla, Erich Leichtenmüller. Wien : Verband Österreichischer Volkshochschulen, 1989. 239 str. (Schriftenreihe des Verbandes Österreichischer Volkshochschulen, Band 7)

Chanan, Gabriel; Vos, Koos: Social change and local action : coping with disvantage in urban areas. Dublin : European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, 1990. 93 str.

Delivering educational guidance for adults : a handbook for policy makers, managers and practitioners / editor Vivienne Rivas. Leicester : NIACE, 1989. 237 str. loč. pag.

The economic and social context of educational planning / ed. by Françoise Caillods. Paris : IIEP, 1989. 128 str. XXVth anniversary workshop, booklet no. 1

An equal chance : literacy in your workplace. Canberra : Department of Employment, Education and training, International Literacy Year Secretariat, 1990. 1 mapa (16 listov)

Erwachsenenbildung / Leiter des Authorenkollektivs: Gottfried Schneider. Berlin : Volk und Wissen Volkseigner Verlag, 1988. 248 str.

Growing up and leaving home : facilitating participation and combating exclusion : recommendations of a European Seminar, 16-18 May 1990, Dublin. Dublin : European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions, 1990. 8 str.

Haythornthwaite, J. A. and F. C. P. White: *Distance education in library and information studies : a survey*. Wetherby : British Library Publications, 1989. 120 str. (British Library Research Paper 50)

Holmberg, Börje: *Theory and practice of distance education*. London : New York : Routledge, 1989. 252 str. (Routledge series on theory and practice of adult education in North America)

Holzer, Rainer: *Management education for small and medium-sized enterprises in the European Communities*. Berlin : CEDEFOP, 1989. 129 str.

Jessup, G.: *Accreditation of prior learning in the context of National Vocational Qualifications*. London : National Vocational Qualifications, 1990. (Report 7).

Küchler, Felicitas von; Brigita Nentzel: *Der zweite Berufseinsteig von Frauen und die neuen Techniken im Büro : Erfahrungen aus integrativen Bildungsangeboten*. Frankfurt : Pädagogische Arbeitsstelle des Deutschen Volkshochschul-Verbandes, 1990. 190 str. (Forschung, Begleitung, Entwicklung)

Leroy, Robert: *The financing of continuing vocational training in Belgium*. Berlin : CEDEFOP, 1990. 95 str.

Lytle, Susan L.; Wolfe, Marcie: *Adult literacy education : program evaluation and learner assessment*. Columbus : ERIC Clearinghouse on Adult, Career, and Vocational Education, Center on Education and training for Employment, 1989. 80 str.

Merriam, Sharan B.; Edwin L. Simpson: *A guide to research for educators and trainers of adults*. Updated ed. Malabar : Krieger, 1989. 203 str.

Ouane, Adama: *Handbook on learning strategies for post-literacy and continuing education : outcomes of an international research project....* Hamburg : Unesco Institute for Education (UIE), 1989. 433 str. (UIE studies on post-literacy and continuing education ; 7)

Pleschberger, Werner: *Politische Bildung : Analyse ihrer Akzeptanz und Effizienz an Wiener Volkshochschulen*. Wien : Verband Wiener Volksbildung, 1989. 109 str. (Schriftenreihe ; nr. 14)

Sidwell, Duncan: *Modern language learning : tutors' handbook*. Leicester : NIACE, 1987. 34 str. (Adult learning strategies and approaches (ALSA))

Peter Monetti, ACS

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO
ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT
1000 Ljubljana, Župančičeva 6

Na podlagi 32.člena Zakona o izobraževanju odraslih (Uradni list RS št.12/96) in v skladu z Odredbo o postopku za izvajanje javnega razpisa za oddajo javnih naročil (Uradni list RS št.28/93 in št.19/94), objavljamo

J A V N I   R A Z P I S
Z A S O F I N A C I R A N J E I Z O B R A Ţ E V A N J A
O D R A S L I H
V Š O L S K E M L E T U 1996/97

Ministrstvo za šolstvo in šport bo v šolskem letu 1996/97 iz sredstev, v proračunu Republike Slovenije namenjenih za izobraževanje odraslih, sofinanciralo naslednje aktivnosti:

1. Izobraževalne akcije za odrasle v šolskem letu 1996/97:

- 1.1. Izobraževanje po programu "Usposabljanje za življenjsko uspešnost";
- 1.2. Študijske krožke;

- 1.3. Centre za mlajše odrasle;
- 1.4. Državljansko izobraževanje: izobraževanje za demokracijo in ekološko osveščanje;
- 1.5. Usposabljanje za uveljavljanje posebnih pravic manjšin;
- 1.6. Usposabljanje starejših odraslih v tretjem življenjskem obdobju;
- 1.7. Izobraževanje po javno veljavnih programih izpopolnjevanja v slovenskem jeziku;
- 1.8. Izobraževanje po javno veljavnih programih izpopolnjevanja v tujih jezikih;
- 1.9. Izobraževanje po javno veljavnih programih izobraževanja za pridobitev prvega poklica.

2. Infrastrukturne dejavnosti v izobraževanju odraslih:

- 2.1. Razvoj in uvajanje novih izobraževalnih programov, oblik, sredstev in metod v izobraževanju odraslih (v nadaljevanju: razvojne naloge).
- 2.2. Dejavnost središč za samostojno učenje in borze znanja.

Prednost bodo imele razvojne naloge na področjih iz prve točke razpisa, razen iz točk 1.6. in 1.7.

3. Pogoji in postopek prijave:

- 3.1. Na razpis za izobraževalne akcije se lahko prijavijo pravne osebe in posamezniki, ki imajo registrirano izobraževalno dejavnost, na razpis za infrastrukturne dejavnosti pa pravne osebe in posamezniki, ki imajo registrirano razvojno-raziskovalno dejavnost ali izpolnjujejo pogoje za posamezno infrastrukturno dejavnost, ki jo prijavljajo (v nadalnjem besedilu: "prijavitelji").
- 3.2. Prijavitelji za izobraževalne akcije pod točkami 1.1., 1.2. in 1.3. morajo razpolagati z izobraževalci oziroma mentorji, usposobljenimi po posebnih programih Andragoškega centra Republike Slovenije ter

- izpolnjevati druge pogoje, določene z izobraževalnim programom "Usposabljanje za živiljenjsko uspešnost", z navodili za organiziranje študijskih krožkov in s projektom "Center za mlajše odrasle".
- 3.3. Prijavitelji za izobraževalne akcije pod točkami 1.4., 1.5. in 1.6. morajo prijavi na razpis, če izobraževanja ne bodo izvajali po izobraževalnih programih, ki jih je sprejel za to pristojni organ, priložiti izobraževalni program, ki ga nameravajo izvajati. V izobraževalnem programu morajo biti navedeni:
- ime programa,
  - podrobnejša vsebina programa,
  - obseg izobraževanja v programu (v urah),
  - ciljne skupine oziroma pogoji za vključitev v program,
  - okvirne vsebine znanj, spremnosti ali veščin, ki jih bodo pridobili udeleženci in
  - znanja, ki jih morajo imeti izvajalci programa.
- 3.4. Prijavitelji za izobraževalne akcije pod točkami 1.7., 1.8. in 1.9. se lahko prijavijo le za izvajanje javno veljavnih izobraževalnih programov za odrasle in za izvajanje tistih programov, za katere so verificirani in vpisani v razvid izobraževalnih organizacij pri Ministrstvu za šolstvo in šport.
- 3.5. Prijavitelji za infrastrukturne dejavnosti pod točko 2.1. morajo prijavi na razpis priložiti podroben načrt izvedbe razvojne naloge, v katerem morajo biti navedeni:
- vsebina in cilji naloge,
  - metodologija izvedbe naloge,
  - pričakovani rezultati naloge,
  - odgovorni nosilec ter izvajalci naloge in
  - roki za izvedbo naloge.
- 3.6. Prijavitelji za infrastrukturne dejavnosti pod točko 2.2. morajo izpolnjevati pogoje, ki so za navedene dejavnosti določeni z ustreznima projektoma Andragoškega centra Republike Slovenije.
- 3.7. Prijave pošljite v zaprti kuverti na naslov: Ministrstvo za šolstvo in šport, Sektor za izobraževanje odraslih, Šmartinska 134a,

1110 Ljubljana, z vidno oznako: "Prijava na razpis - ne odpiraj" in z naslovom prijavitelja.

- 3.8. Prijave pošljite na obrazcih za prijavo na razpis, ki jih lahko dobite na pisno zahtevo na Ministrstvu za šolstvo in šport ozziroma osebno v tajništvu sektorja za izobraževanje odraslih Ministrstva za šolstvo in šport na Šmartinski 134a v Ljubljani. Razpisne obrazce lahko prijavitelji dobijo tudi na računalniški disketi, ki jo prinesejo ali priložijo pisnemu zahtevku.
- 3.9. Rok za prijave na razpis je 30 dni po objavi razpisa v Uradnem listu Republike Slovenije. Upoštevali bomo le pravočasno poslane, popolne in na predpisanih obrazcih napisane prijave.
- 3.10. Javno odpiranje kuvert s prijavami na razpis bo v petek, 31.maja 1996 ob 9.uri v prostorih sektorja za izobraževanje odraslih Ministrstva za šolstvo in šport na Šmartinski 134a v Ljubljani.

4. Pogoji in obseg financiranja

- 4.1. Prednost pri izbiri bodo imele izobraževalne akcije in infrastrukturne dejavnosti, pri katerih bo zagotovljeno sfinanciranje tudi iz drugih virov javnih sredstev na državni ali lokalni ravni.
- 4.2. Ministrstvo za šolstvo in šport bo za izobraževalne akcije in infrastrukturne dejavnosti, z izjemo izobraževanja po javno veljavnih programih izpopolnjevanja v tujih jezikih (tč. 1.8.), na podlagi tega razpisa iz državnega proračuna v šolskem letu 1996/97 lahko prispevalo na podlagi enotnih standardov, normativov in merit največ 137.500.000,00 SIT, in sicer:
  - 4.2.1. za izvedbo programov "Usposabljanje za življenjsko uspešnost" (tč.1.1.) do polovice stroškov, vendar največ do skupnega zneska 6.500.000,00 SIT.

- 4.2.2. za izvedbo študijskih krožkov (tč.1.2.) do dveh tretjin stroškov; prijaviteljem, ki bodo v šolskem letu 1996/97 prvič izvajali študijske krožke, za izvedbo prvega študijskega krožka celotne stroške; vendar največ do skupnega zneska 14.500.000,00 SIT.
- 4.2.3. za izvedbo programov "Center za mlajše odrasle" (tč.1.3.) največ do skupnega zneska 8.500.000,00 SIT.
- 4.2.4. za izvedbo državljanstva izobraževanja (tč.1.4.) in za usposabljanje za uveljavljanje posebnih pravic manjšin (tč.1.5.) do ene tretjine stroškov, vendar največ do skupnega zneska 10.000.000,00 SIT.
- 4.2.5. za izvedbo izobraževanja starejših odraslih v tretjem življenjskem obdobju (tč.1.6.) največ do skupnega zneska 7.000.000,00 SIT.
- 4.2.6. za izvedbo javno veljavnih programov izpopolnjevanja v slovenskem jeziku (tč.1.7.) do ene tretjine stroškov, vendar največ do skupnega zneska 4.500.000,00 SIT.
- 4.2.7. za izvedbo javno veljavnih programov za pridobitev prvega poklica (tč.1.9.) do ene tretjine stroškov, vendar največ do skupnega zneska 42.500.000,00 SIT.
- 4.2.8. za infrastrukturne dejavnosti pod točko 2.1. največ do skupnega zneska 24.000.000,00 SIT.
- 4.2.9. za infrastrukturne dejavnosti pod točko 2.2. največ do skupnega zneska 20.000.000 SIT.
- 4.3. Ministrstvo za šolstvo in šport bo za izobraževanje po javno veljavnih programih izpopolnjevanja v tujih jezikih (tč.1.8.) na podlagi tega razpisa iz državnega proračuna v letu 1996 prispevalo na drugi zahtevnostni stopnji do ene četrtine, na tretji do ene tretjine in na četrti zahtevnostni stopnji do ene polovice normiranih stroškov, vendar največ do skupnega zneska 73.900.000,00 SIT.
- 4.4. Pri programih splošnega izobraževanja bo Ministrstvo šolstvo in šport pri odobravanju višine sredstev za sofinanciranje pri javnih zavodih za izobraževanje odraslih upoštevalo že odobrena sredstva za delno poplačilo plač njihovih strokovnih sodelavcev.

- 4.5. Ministrstvo za šolstvo in šport ne bo upoštevalo morebitnih prijav ACRS, ZLUS in javnih zavodov za izobraževanje odraslih za tiste izobraževalne akcije in infrastrukturne dejavnosti, ki jih (so)financira na podlagi letnih načrtov in neposrednih pogodb, ter prijav, povezanih z izpopolnjevanjem in usposabljanjem strokovnih delavcev, ki delajo v izobraževanju odraslih.
- 4.6. Ministrstvo za šolstvo in šport bo o sofinanciranju po tem razpisu odločilo v roku enega meseca po poteku prijavnega roka in bo o tej odločitvi obvestilo prijavitelje. Za sofinanciranje izbranih izobraževalnih akcij in infrastrukturnih dejavnosti bo ministrstvo z izbranimi prijavitelji sklenilo pogodbe.

Dr. Slavko Gaber
MINISTER

Opomba: Razpis bo objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije v petek, 26. aprila 1996.

VABLJENI

ste na 2. andragoško poletno šolo
IZOBRAŽEVANJE IN LOKALNI RAZVOJ

Odkrivanje in razvijanje potreb po znanju

- Kako rešuje človek sodobne probleme z znanjem?
- Kako pridobiti za izobraževanje neizobražene?
- Ali se potrebe ljudi po znanju razlikujejo glede na socialni sloj?

Šola bo v Ajdovščini
od 17. do 21. junija 1996

Zaradi aktivnih metod in terenskega dela je število udeležencev
omejeno na 35.

Prijave lahko pošljete na Filozofsko fakulteto, Katedra za andragogiko,
Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana ali po faksu na številko 061 1259 337.

ACS
SABC